

Guía Docente				
Datos Identificativos			2023/24	
Asignatura (*)	Didáctica da lingua estranxeira		Código	652G01026
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	Inglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Lasa Álvarez, María Begoña		Correo electrónico	b.lasa@udc.es
Profesorado	Lasa Álvarez, María Begoña		Correo electrónico	b.lasa@udc.es
	Pan Pérez, Yarzán			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia introdúcense conceptos fundamentais na área da Didáctica da Lingua Estranxeira en Educación Infantil orientando o proceso de ensino e aprendizaxe dende unha perspectiva crítica e reflexiva. Abordarase a DLE prestando especial atención ás destrezas orais dado que a comprensión e a expresión oral deben entenderse nesta etapa educativa como o punto de partida para o ensino dunha primeira lingua estranxeira. Así mesmo formularase unha revisión de conceptos fundamentais do uso da lingua inglesa que servirán como ferramenta ao alumnado non só para abordar os contidos propios desta materia, que serán presentados nesta lingua, senón tamén para o seu futuro como docentes nun espazo europeo plurilingüe.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
A40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados.
A42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
A43	Favorecer as capacidades da fala e da escritura.
A44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
A45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
A46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
A47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
A48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
A49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
A50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
A51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
A52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
A54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
A55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
A60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B10	Capacidade de análise e síntese.
B11	Capacidade de busca e manexo de información.
B12	Capacidade de organización e planificación.
B15	Capacidade para asumir a necesidade dun desenvolvemento profesional continuo, a través da reflexión sobre a propia práctica.
B16	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos noutras áreas e en contextos diferentes.
B17	Capacidade para presentar, defender e debater ideas utilizando argumentos sólidos.

B18	Capacidade para relacionarse positivamente con outras persoas.
B19	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
B20	Coñecemento de outras culturas e de outras costumes.
B21	Coñecemento e comunicación en linguas estranxeiras.
B24	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade.
B25	Utilización das TIC no ámbito de estudo e do contexto profesional.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	A43	B10	C1
	A44	B19	C2
	A47	B20	
	A50	B21	
Comprender o paso da oralidade á escrita e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.	A46	B12	C2
		B15	
		B17	
		B18	
Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	A42	B16	C1
	A48	B18	C2
		B20	C6
		B21	
Recoñecer e valorar o uso axeitado do linguaxe verbal e no verbal.	A49	B7	C2
		B21	C6
		B25	
Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira	A51	B21	C2
	A52	B24	C7
	A55		
	A60		
Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas innovadoras en educación infantil.	A28	B11	C3
	A40		C8
Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.	A45		
	A54		

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Conceptos chave sobre ensino-aprendizaxe da lingua estranxeira en Educación Infantil	- Terminoloxía específica e definicións.

2. O ensino-aprendizaxe da lingua estranxeira en Educación Infantil na normativa europea e na lexislación	- Marco Común Europeo de Referencia das Linguas. - Portafolio Europeo das Linguas. - Lexislación estatal. - Lexislación autonómica. - Plans e programas específicos.
3. O proceso de ensino-aprendizaxe da lingua estranxeira en Educación Infantil	- O ensino-aprendizaxe de linguas estranxeiras en idades temperás. - A programación na área de inglés na etapa de Educación Infantil. - Estratexias e técnicas. - Desenvolvemento da comprensión e expresión oral da lingua estranxeira.
4. Metodoloxías e avaliación da lingua estranxeira	4.1. Principais metodoloxías - O enfoque comunicativo. - Resposta física total (TPR). - O enfoque natural. - As Intelixencias Múltiples. - AICLE / CLIL - Aprendizaxe baseado en proxectos. 4.2. Avaliación - Conceptos e tipos. - Corrección de erros e feedback
5. Recursos e propostas didácticas	- Storytelling - Cancións - Xogos - Manualidades - Dramatización - Integración das TICs - Propostas interdisciplinares
- Uso da lingua inglesa	- Contidos xerais do uso da lingua inglesa (Nivel B1/B2 do MCERL).

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A40 A42 A47 A48 A51 A52 A60 B19 B20 B21 B24 C2	24	20	44
Presentación oral	A43 A44 A45 A49 A60 B15 B17 B21 C2	4.5	10	14.5
Proba mixta	A42 A44 A46 A47 B10 B12 B17 B21 C2	1.5	18	19.5
Aprendizaxe colaborativa	A40 A42 A50 A54 A55 A60 B7 B16 B18 B25 C1 C6	12	0	12
Análise de fontes documentais	A28 A42 B11 B20 C3 C8	0	18	18
Lecturas	A28 A42 A51 A52 B10 B11 B21 C3 C8	0	12	12
Investigación (Proxecto de investigación)	A28 A43 A44 A51 A52 A54 B7 B10 B11 B12 B17 B18 B21 C2 C3	0	18	18

Portafolios do alumno	A48 B11 B12 B15 B20 B21 C2 C7 C8	0	10	10
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais que presenta os contidos da materia.
Presentación oral	Exposición de traballos en grupo.
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo, de ensaio e probas obxectivas
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedimentos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con TIC baseados na organización da clase en grupos pequenos nos que os alumnos e as alumnas traballan na resolución de tarefas orientadas a optimizar o seu propio aprendizaxe.
Análise de fontes documentais	Utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos relevantes para a asignatura con actividades especificamente deseñadas para o análise dos mesmos.
Lecturas	Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recolleron e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados.
Investigación (Proxecto de investigación)	Proceso de ensinanza orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacións que requiren ao alumnado identificar un problema obxecto de estudo, formulalo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado.
Portafolios do alumno	Inclúe os materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumnado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Tanto as presentacións orais, coma os traballos ou tarefas realizados ao longo do curso, así como o portafolios, poden levar consigo a necesidade de atención personalizada en horario de tutorías.
Portafolios do alumno	O alumnado non presencial poderá tamén recibir atención personalizada en horario de tutorías, ou en caso de non poder asistir nese horario, concertar unha cita a través do correo electrónico ou do teléfono.
Investigación (Proxecto de investigación)	
Lecturas	

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba mixta	A42 A44 A46 A47 B10 B12 B17 B21 C2	Proba que integra preguntas tipo. probas de ensaio e probas obxectivas.	50
Presentación oral	A43 A44 A45 A49 A60 B15 B17 B21 C2	Exposición oral de traballos en grupo.	10
Análise de fontes documentais	A28 A42 B11 B20 C3 C8	Conxunto de procedimentos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con TIC baseados na organización da clase en grupos pequenos nos que os alumnos e as alumnas traballan na resolución de tarefas orientadas a optimizar o seu propio aprendizaxe.	5
Portafolios do alumno	A48 B11 B12 B15 B20 B21 C2 C7 C8	Inclúe os materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumnado.	5

Investigación (Proxecto de investigación)	A28 A43 A44 A51 A52 A54 B7 B10 B11 B12 B17 B18 B21 C2 C3	Proceso de ensinanza orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacións que requiren ao alumnado identificar un problema obxecto de estudo, formulalo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado.	25
Lecturas	A28 A42 A51 A52 B10 B11 B21 C3 C8	Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recolleron e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados.	5

Observacións avaliación

MODO DE AVALIACIÓN PARA O ALUMNADO QUE ASISTE REGULARMENTE (máis do 80%)

A avaliación realizarase de acordo cos seguintes criterios e instrumentos:

Criterios de avaliación:

- Verificación do cumprimento dos obxectivos marcados.
- Asimilación dos contidos teóricos e prácticos.
- Valoración de tarefas e traballos realizados durante o curso tanto colaborativos coma individuais.

Instrumentos de avaliación:

- I.1 Uso da Lingua Inglesa: 1 punto
- I.2 Didáctica da LE: 3 puntos
- I.3 Comprensión e expresión escrita: 1 punto
- I.4 Tarefas grupais ou individuais: 1 punto
- I.5 Traballo grupal ou individual: 2,5 puntos
- I.6 Presentación Oral: 1 punto
- I.7 Portafolios (Opcional): 0.5 puntos

A avaliación dos items I.1, I.2 e I.3 realizarase na data programada no calendario académico oficial e é de carácter individual.

A avaliación dos items I.4, I.5 e I.6 realizarase na data programada en Campus Virtual ao comezo do curso e pódese facer individualmente ou en grupo (non máis de catro estudantes).

A avaliación do item I.7 é opcional.

Os items 1, 2, 3, 4, 5 e 6 son de obrigado cumprimento e para aprobar a materia é necesario obter unha cualificación de 5 ou superior sobre 10 en cada un deles. A cualificación final obterase da suma dos ítems de avaliación segundo o seu peso respectivo.

A obtención dun suspenso implica a repetición de todas as probas na súa totalidade na seguinte convocatoria.

A oportunidade de xullo estará sometida aos mesmos criterios e instrumentos que a de xuño.

O traballo colaborativo é fundamental neste modo de avaliación, de maneira que se fará un seguimento da asistencia a clase nas sesións interactivas.

MODO DE AVALIACIÓN PARA O ALUMNADO QUE NON ASISTE REGULARMENTE

1. Alumnado con dispensa académica:

* Trátase de alumnado que se acolle á "Norma que regula o réxime de dedicación ao estudo e a permanencia e a progresión dos estudantes de grao e máster universitario na Universidade da Coruña" (Art. 6.b) e as "Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario (Art. 7º.3). Segundo a "Norma que regula oréxime de dedicación ao estudo dos estudantes de grao na Universidade da Coruña" (aprobada en Consello de Goberno de 29 de maio de 2012), se lle recoñecera a condición de estudante a tempo parcial e solicitara ao Decano/a a correspondente dispensa académica quedando eximido/a da obrigabilidade de asistencia.

2. Alumnado de continuación de estudos (repetidores).

3. Alumnado que non cumpra o 80% de asistencia a clase.

Este alumnado deberá notificar a súa situación á profesora ao comenzo das clases, e terá que realizar tarefas adicionais. Ademais, deberá estar pendente das tarefas e traballos requiridos e das datas de entrega dos mesmos.

Criterios de avaliación:

- Verificación do cumprimento dos obxectivos marcados.
- Asimilación dos contidos teóricos e prácticos.
- Valoración dos traballos realizados durante o curso.

Instrumentos de avaliación:

A. Proba individual

- I.1 Uso da Lingua Inglesa: 1 punto
- I.2 Didáctica da LE: 3 puntos
- I.3 Comprensión e expresión escrita: 1 punto

B. Traballo, tarefas e presentación oral

- I.4 Tarefas individuais: 1 punto
- I.5. Traballo individual: 2,5 puntos.
- I.6 Presentación oral: 1 punto.
- I.7 Portafolio (Opcional): 0,5

A avaliación do apartado A (I.1, I.2 e I.3) realizarase na data programada no calendario académico oficial e é de carácter individual. A avaliación do

apartado B (I.4, I.5, I.6) realizarase na data acordada coa profesora e tamén é de carácter individual.

A avaliación do ítem I.7 é opcional.

Os ítems 1, 2, 3, 4, 5 e 6 son de obrigado cumprimento e para aprobar a materia é necesario obter unha cualificación de 5 ou superior sobre 10 en cada un deles. A cualificación final obterase da suma dos ítems de avaliación segundo o seu peso respectivo.

A obtención dun suspenso implica a repetición de todas as probas na súa totalidade na seguinte convocatoria.

A oportunidade de xullo estará sometida aos mesmos criterios e instrumentos que a de xuño.

Importante: A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Bibliografía básica

Uso da lingua: Principal: - Murphy, Raymond (calqueira edición): English Grammar in Use (with answers). Cambridge. Cambridge University Press. Complementaria: - Bolton, David & Goodey, Noel (1996): English Grammar in Steps (with answers). London. Richmond Publishing. - Collins & Build: Essential English Dictionary.- Eastwood, J. (1994): Oxford Practice Grammar (with answers). Oxford. Oxford University Press. - Hancock, M. (1995). Pronunciation Games. Cambridge. Cambridge University Press. - McCarthy, M. & O'Dell, F. (1994): English Vocabulary in Use. Cambridge. Cambridge University Press. - Sánchez Benedito, F. (1991): Gramática inglesa. Madrid. Alhambra Longman.- Soars, John & Liz, (1991): Headway Pre-Intermediate (Student's Book & Workbook), O.U. P.- Swan, M. (1995): Practical English Usage. Oxford. Oxford University Press. -Swan, M. (2001): The Good Grammar Book. Oxford. Oxford University Press. Didáctica: Alario Trigueros, M.C. (2009). Inmersión temprana en lenguas extranjeras. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Bland, J. (ed.) (2015). Teaching English to Young Learners. Critical Issues in Language Teaching with 3-12 Years Old. Londres: Bloomsbury. Bowen, T. y Marks, J. (1994). Inside Teaching. Options for English Language Teachers. Oxford: Heinemann. Bryce-Clegg, A. (2013). 50 Fantastic Ideas for Teaching Phonics. Londres: Bloomsbury. Burns, A. & Richards, J.C. (2009). The Cambridge Guide to Second Language Teacher Education. Cambridge: Cambridge University Press. Cortina-Pérez, B. y Andúgar Soto, A. (2018). Didáctica de la lengua extranjera en Educación Infantil. Inglés. Madrid: Pirámide. Costa, F. et al. (ed.) (2018). English for Young Learners from Pre-school to Lower Secondary: A CLIL Teacher Training Project in Italian Schools. Mantova: Universitas Studiorum. Crosse, K. (2011). Introducing English as an Additional Language to Young Children: A Practical Handbook. Londres: Paul Chapman. De la Cruz Cabanillas, I. (2003). La aplicación de las nuevas tecnologías al aprendizaje y enseñanza de lenguas extranjeras. Alcalá: Universidad de Alcalá. García Mayo, M.P. y García Lecumberri, M.L. (eds.) (2003). Age and the Acquisition of English as a Foreign Language. Clevedon: Multilingual Matters. Garrote Salazar, M. (2019). Didáctica de segundas lenguas y lenguas extranjeras en Educación Infantil y Primaria. Madrid: Paraninfo. Garrote Salazar, M., Galetti Torti, E. & Fernández Agüero, M. (2018). University English Course for Pre-service Primary Teachers. Madrid: Ediciones de la Universidad Autónoma de Madrid. Gebhard, J.G. (2006). Teaching English as a Foreign or Second Language: A Teacher Self-development and Methodology Guide. 2nd edition. Michigan: University of Michigan Press. Gordon, L. y Bedson, G. (2000). Games for Children. Oxford: Oxford University Press. Grundy, P. (1994). Beginners. Oxford: Oxford University Press. Hadfield, J. (1992). Classroom Dynamics. Oxford: Oxford University Press. Harmer, J. (2013). Essential Teacher Knowledge: Core Concepts in English Language Teaching. Londres: Pearson. Harmer, J. (2015). The Practice of English Language Teaching. 5th edition. Londres: Pearson. Ioannou-Georgiou, S. & Pavlou, P. (2003). Assessing Young Learners. Oxford: Oxford University Press. Jerschensohn, J. & Young-Scholten, M. (eds.) (2013). The Cambridge Handbook of Second Language Acquisition. Cambridge: Cambridge University Press. Larsen-Freeman, D. y Anderson, M. (2011). Techniques and Principles in Language Teaching. Oxford: Oxford University Press. Martínez Agudo, J.D. (2014). English as a Foreign Language Teacher Education: Current Perspectives and Challenges. Amsterdam: Rodopi. McKay, P. (2011). Assessing Young Language Learners. Cambridge: Cambridge University Press. Moon, J. (2000). Children Learning English. Oxford: Macmillan. Mourao, S. y Lourenço, M. (2016). Early Years Second Language Education. International Perspectives on Theory and Practice. Londres: Routledge. Moya Guijarro, A.J. y Albentosa Hernández, J.I. (2003). La enseñanza de la lengua extranjera en la Educación Infantil. Cuenca: Universidad de Castilla-La Mancha. Moya Guijarro, A.J., Albentosa Hernández, J.I. y Harris, C. (coords.) (2006). La enseñanza de lenguas extranjeras en el Marco Europeo. The Teaching and learning of Foreign Languages within the European Framework. Cuenca: Universidad de Castilla-La Mancha. Murado Bouso, J.L. (2010). Didáctica del inglés en educación infantil: Métodos para la enseñanza y el aprendizaje de la lengua inglesa. Vigo: Ideas Propias. Murphy, T. (2016). Music and Song. Oxford: Oxford University Press. Pérez Esteve, P. y Roig Estruch, V. (2004). Enseñar y aprender inglés en educación infantil y primaria. 2 vols. Barcelona: ICE-Horsori. Philips, D, Burwood, S. y Dunford, H. (1999). Projects with Young Learners. Oxford: Oxford University Press. Philips, S. (1999). Drama with children. Oxford: Oxford University Press. Ramos Gay, I, et al. (2008). New Trends in English Teaching Education (Linguistics, Literature, and Culture). Cuenca: Universidad de Castilla-La Mancha. Reilly, V. and Ward, S.M. (1997). Very Young Learners. Oxford: Oxford University Press. Retamosa, P. (2008). El juego como recurso didáctico en la enseñanza del inglés. Granada: Planetbuk. Richards, J.C. (2015). Key Issues in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. Richards, J.C. & Farrell, S.C. (2011). Practice Teaching. A Reflective Approach. Cambridge: Cambridge University Press. Richards, J.C. & Rodgers, T.S. (2014). Approaches and Methods in Language

Teaching. 3rd edition. Cambridge: Cambridge University Press. Rokoszevska, K. (2011). Comparing Selected Modern Methods of Teaching to Young Learners. Frankfurt: Peter Lang. Rubio Alcalá, F.D. (2004). La ansiedad en el aprendizaje de idiomas. Huelva: Universidad de Huelva. Ruiz Bikandi, U. (2010). Didáctica de la segunda lengua en educación infantil y primaria. Madrid: Síntesis. San Isidro Agrelo, F. X. (2009). O inglés en infantil: Unha porta ao plurilingüismo. Santiago de Compostela: Consellería de Educación e Ordenación Universitaria, Xunta de Galicia. Scrivener, J. (2015). Learning Teaching. Londres: Macmillan. Slattery, M. (2001). English for Primary Teachers. A Handbook of Activities and Classroom Language. Oxford: Oxford University Press. Ur, P. (2012). A Course in English Language Teaching. 2nd edition. Cambridge: Cambridge University Press. Varela Méndez, R. (coord.) (2003). All about Teaching English: A Course for Teachers of English (Pre-school to Secondary). Madrid: Centro de Estudios Ramón Areces. Vale, D. y Feunteun, A. (1995). Teaching Children English. A Training Course for Teachers of English to Children. Cambridge: Cambridge University Press. Vez Jeremías, J.M. (2001). Formación en didáctica de las lenguas extranjeras. Rosario: Homo Sapiens. VV.AA. (2003). Enseñanza-Aprendizaje de las lenguas extranjeras en edades tempranas. Murcia: Consejería de Educación y Cultura de la Región de Murcia. VV.AA. (2006). Las lenguas extranjeras en el aula. Reflexiones y propuestas. Barcelona: Graò. Wright, A. (1995). Storytelling with Children. Oxford: Oxford University Press. Wright, A. (1997). Creating Stories with Children. Oxford: Oxford University Press. Wright, A. (2001). Art and Crafts with Children. Oxford: Oxford University Press.

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Recoméndase os envíos dos traballos telemáticamente e de non ser posible, no utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sosenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Igualdade en perspectiva de xénero: Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria, incorporárase a perspectiva de xénero nesta materia: usarase linguaxe non-sexista; utilizarase bibliografía de autoría de ambos sexos; propiciárase a intervención igualitaria de alumnas e alumnos nas sesións de aula; traballárase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas; e influírse na contorna para modificar ditos procesos discriminatorios e fomentar valores de respecto e igualdade, identificando posíbeis situacións de discriminación por razón de xénero e propoñendo accións e medidas para corrixilas. Facilitárase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías